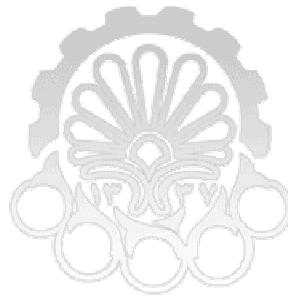

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

دانشگاه صنعتی امیرکبیر

دانشکده مهندسی هسته ای و فیزیک
کارشناسی ارشد مهندسی هسته ای گرایش پرتوپزشکی

طراحی مفهومی و شبیه سازی با تری هسته ای مورد استفاده در ضربان سازهای
مصنوعی قلب

نگارش

معصومه محمدیان

استاد راهنما

دکتر حسین آفریده

استاد مشاور

مهندس سید امیرحسین فقهی

۱۳۸۶ دی

بسمه تعالیٰ

شماره مدرک:

فرم اطلاعات پایان نامه
کارشناسی - ارشد و دکترا
کتابخانه مرکزی

دانشگاه صنعتی امیرکبیر
(پی. تکنیک نووان)

مشخصات دانشجو	عنوان	طرایحی مفهومی و شبیه سازی با تری هسته ای مورد استفاده در ضربان سازهای مصنوعی قلب	دانشکده: مهندسی هسته ای و فیزیک پرتوپژشکی	رشته: مهندسی هسته ای	نام: معصومه	شماره دانشجویی: ۸۴۱۱۲۰۱۷
Title Conceptual Design and Simulation of Nuclear Battery using in Artificial Cardiac Pacemaker						
درجه و رتبه	نام خانوادگی: نام:	استاد راهنما	درجه و رتبه استاد	نام خانوادگی: آفریده نام: حسین	استاد راهنما	
درجه و رتبه	نام خانوادگی: نام:	استاد مشاور	درجه و رتبه دانشجوی دکتری	نام خانوادگی: فقهی نام: سید امیر حسین	استاد مشاور	
سال تحصیلی: ۸۶	○ دکترا ● ارشد ○ کارشناسی ○ نظری ○ توسعه ای ● بنیادی					
تعداد صفحات: ۹۰	تعداد مراجع: ۹۰	تصویر ● جدول ○ نمودار ○ نقشه ○ واژه‌نامه	تعداد صفحات: ۲۰۸	مشخصات ظاهری		
● انگلیسی	● فارسی	چکیده	● انگلیسی ○ فارسی	زبان متن		
						یاداشت
						توصیفگر
با تری هسته ای بتاولتاویک، ضربان ساز مصنوعی قلب، MCNP						کلید واژه فارسی
Key word of English	Nuclear Betavoltaic Battery, Artificial Cardiac Pacemaker, MCNP					

۶۰ هذا من فضل ربی ﷺ

تقدیم به

مهربان ترین و عزیزترین هدیه های الهی
پدر و مادر گرامیم

تقدیر و تشکر

با سپاس از درگاه ایزد منان،

از جناب آقای دکتر آفریده برای راهنمایی پروژه کمال تشکر و قدردانی را دارم. همچنین از جناب آقای مهندس فقهی، برای مشاورت ایشان و کمکها و راهنمایی های ارزنده شان سپاسگزارم. و از تمامی کسانی که در طول انجام این پروژه به نوعی مشوق من بوده اند تشکر نموده و برای همه آنها آرزوی موفقیت دارم.

چکیده

ضربان سازهای مصنوعی قلب سیستم‌های الکترونیکی هستند که در موقع نارسایی یا ایجاد اختلال در مکانیزم طبیعی عملکرد قلب می‌توانند جهت تنظیم و یا تقویت ضربان آن مورد استفاده قرار گیرند. در کنار پیشرفتهای انجام شده در طراحی مدارات الکترونیکی بکار رفته در این وسیله، توجه به منبع توان آن نیز همواره حائز اهمیت بوده است.

در این وسیله نیاز به داشتن منبع توانی با چگالی انرژی بالا، که برای مدت طولانی (بیش از ۳۰ سال) ولتاژ و جریان پایداری داشته باشد و در ضمن حجم کمی را نیز اشغال کند، به منظور کاهش تعداد جراحی‌های لازم جهت تعویض باتری، ضروری است. از بین منابع توان موجود باتریهای بتاولتائیک به عنوان منابع مناسب برای دستیابی به این هدف مورد مطالعه و تحقیق هستند. در این پژوهش به طراحی مفهومی و شبیه سازی قطعه بتاولتائیک، ارائه مدل‌هایی برای بالا بردن بازده و بهینه سازی آنها پرداخته شده است. مدل‌سازی این قطعه با استفاده از کد MCNP به منظور تعیین میزان جریان الکترونی حاصل از اندرکنش ذرات بتا در اتصالات pn، انجام می‌گیرد. همچنین جهت انجام محاسبات لازم برای دستیابی به خروجی‌های مورد نظر از طریق داده‌های این کد، برنامه‌ای با استفاده از نرم افزار MATLAB نوشته شده است که با بکار گرفتن این داده‌ها و انتخاب نیمه هادی و چشمی مورد نظر، جریان، ولتاژ و توان قابل دست‌یابی از قطعه شبیه سازی شده را ارائه می‌کند.

نتایج محاسبات و شبیه سازی‌های انجام شده بیانگر آن هستند که از بین مدل‌های مورد بررسی، مدل آرایه‌های استوانه‌ای از سلولهای بتاولتائیک، بازده بالاتری را نسبت به مدل‌های دیگر خواهد داشت. همچنین بررسی‌های انجام شده نشان می‌دهد که از چینش موازی و یا سری چندین قطعه می‌توان برای دستیابی به جریان و یا ولتاژ مورد نظر بهره برد.

در ادامه محاسبات و شبیه سازی‌های مربوط به نمونه دیگری از باتری‌های هسته‌ای که بصورت ترکیبی از نوع بتاولتائیک و المانهای پیزوالکتریک به عنوان منابع توان پایین، در سیستم‌های میکروالکترومکانیک قابل استفاده می‌باشند، ارائه شده است. در این پایان نامه امکان استفاده از چنین باتریهایی در ضربان سازهای مصنوعی مدرن مورد بررسی قرار می‌گیرد.

کلمات کلیدی: باتری هسته‌ای بتاولتائیک (Nuclear Betavoltaic Battery)، ضربان ساز مصنوعی MCNP، (Artificial Cardiac Pacemaker) قلب

فهرست مطالب

I	چکیده .....
II	فهرست مطالب .....
VII	فهرست شکلها .....
XIV	فهرست جداول .....
۱	مقدمه .....
فصل اول : اصول و مبانی ضربان ساز های هسته ای	
۴	مقدمه .....
۵	-۱- اساس عملکرد قلب و سیگنالهای قلبی .....
۶	-۱-۱-۱- مکانیزم عملکرد قلب .....
۶	- آناتومی قلب .....
۷	- ساختمان داخلی قلب .....
۷	- روند جریان خون قلب .....
۷	- فیزیولوژی قلب .....
۸	- فعالیت الکتریکی نواحی مختلف قلب و انتقال ایمپالس های الکتریکی .....
۱۳	-۲-۱-۱- مکانیزم تولید سیگنال EGM و ECG .....
۲۱	-۲-۱-۲- نارسایی های قلبی و درمان آریتمی ها .....
۲۹	-۲-۱-۳- لزوم استفاده و نقش ضربان ساز مصنوعی در درمان آریتمی ها .....
۳۰	-۲-۱-۴- ضربان ساز مصنوعی قلب .....
۳۲	-۲-۱-۱- دوران قبل از ضربان سازهای مصنوعی .....
۳۲	-۲-۱-۲- تاریخچه ایجاد ضربان سازهای مصنوعی .....
۳۶	-۲-۱-۳- پیدایش ضربان سازهای کاشتنی .....
۳۹	-۲-۱-۴- توصیف ضربان ساز مصنوعی قلب .....
۳۹	- باتری .....
۴۰	- بخش الکترونیک .....
۴۰	- پالس خروجی .....
۴۲	- توصیف مدارات خروجی .....

٤٢.....	- مدارات اولیه .....
٤٣.....	- الکترودها و لیدها.....
٤٤.....	- طبقه بندی ضربان سازها.....
٤٨.....	١-٥-٢-٥- سیر تکاملی ضربان ساز های مصنوعی قلب.....
٤٨.....	- منابع انرژی ضربان ساز های قلب.....
٥٨.....	- توسعه مدارات الکترونیک.....
٥٨.....	- دیگر قابلیت های مدارات الکترونیک و مدارهای پیشرفته .....
٥٩.....	- الکترودها و لیدها.....
٦١.....	١-٦-٢-٦- نسل جدید ضربان سازها.....
٦٣.....	- لزوم پرداختن به استفاده از باتری هسته ای .....
٦٤.....	١-٣-١- تئوری عملکرد و معرفی باتریهای هسته ای .....
٦٥.....	١-٣-١-١- روشهای تولید و ایجاد انرژی الکتریکی .....
٦٦.....	١-٢-٣-١- تاریخچه باتریهای هسته ای .....
٧٤.....	١-٣-٣-١- طبقه بندی باتریها بر اساس مکانیزم تولید انرژی .....
٧٤.....	- تبدیل حرارتی .....
٧٤.....	- مبدل‌های ترمویونیک .....
٧٥.....	- مبدل‌های ترموالکتریک .....
٧٦.....	- مبدل های ترموفوتولتائیک TPV .....
٧٦.....	- تبدیل غیر حرارتی .....
٧٩.....	- روش غیر مستقیم تبدیل انرژی ذرات بتا .....
٨١.....	- روش مستقیم تبدیل انرژی ذرات بتا .....
٨٢.....	١-٤-٣-٤- اساس عملکرد انواع مختلف باتری هسته ای .....
٨٢.....	- مولد های ترموالکتریک رادیوایزوتوپی (RTG) .....
٩٠.....	- سیستم های میکروالکترومکانیکی و مولد های پیزوالکتریک رادیوایزوتوپی .....
٩٦.....	- باتریهای بتاولتائیک .....
٩٦.....	- سابقه علمی کار .....
٩٩.....	فصل دوم : طراحی مفهومی باتری بتاولتائیک و شبیه سازی مقدمه .....

۱۰۰	۱-۱-۲- اجزاء یک مبدل بتاولتائیک
۱۰۱	۱-۱-۱- چشمeh های گسیلنده بتا
۱۰۳	۱-۱-۲- نیمه هادی های مناسب
۱۰۶	۱-۲- اساس کار باتری بتاولتائیک
۱۱۴	۱-۲-۱- معیار تعیین میزان ناخالصی
۱۱۶	۱-۲-۲- محاسبه میزان بازترکیب
۱۱۷	(Collection Probability) ۱-۲-۳- محاسبه احتمال جمع آوری الکترون حفره
۱۱۹	۲- ۳-۱- شبیه سازی باتری بتاولتائیک
۱۲۰	۲- ۳-۲- معرفی مدلهای طراحی شده و مقایسه آنها
۱۲۰	- مدل صفحه ای
۱۲۴	- ساختارهای ناهمگون
۱۲۵	- اثر لایه ها یا سلولهای مجاور بر یکدیگر در ترکیب های سری یا موازی
۱۲۶	- مدل غیر صفحه ای
۱۲۷	- ساختار هرمی
۱۲۹	- ساختار استوانه ای
۱۳۰	- بهینه سازی آرایه استوانه ای
۱۳۲	- نتایج شبیه سازیهای اولیه
۱۳۲	- ساختار عملی قابل پیاده سازی
۱۳۴	۲- ۳-۲- مقایسه باتریهای بتاولتائیک و شیمیابی
۱۳۵	۲- ۳-۳- بررسی اثرات تابش، دزیمتری و محاسبات حفاظت
۱۳۹	فصل سوم : طراحی مفهومی و شبیه سازی مدارات الکترونیک ضربان ساز مصنوعی قلب مقدمه
۱۴۰	۳- ۱- طراحی سیستمی و بررسی بلوک دیاگرامی ضربان سازها
۱۵۱	۳- ۲- بخشهای الکترونیکی ضربان ساز مصنوعی قلب
۱۵۲	۳- ۲-۱- واحد دریافت سیگنالهای قلبی یا Sensing Unit
۱۵۳	- تقویت کننده
۱۵۵	- فیلترها

۱۵۷	- مدار آشکارسازی/ مقایسه کننده .....
۱۵۷	- مبدل آنالوگ به دیجیتال .....
۱۵۸	- مدار اندازه گیری کننده امپدانس/ پردازش سیگنال .....
۱۵۸	۲-۲-۳- مدار خروجی، واحد مولد پالس .....
۱۵۹	- مبدل دیجیتال به آنالوگ .....
۱۵۹	- مدار محافظه خروجی / محدود کننده .....
۱۶۰	- مدار خروجی .....
۱۶۰	۳-۲-۳- واحد کنترل .....
۱۶۲	۴-۲-۳- مدارات واسط .....
۱۶۲	- مدار Blanking یا سوئیچ بین حالت سنس و پیس .....
۱۶۴	- مدار Noise Reversion .....
۱۶۵	۳-۳- معرفی انواع ضربان سازهای مدلهای طراحی شده و مقایسه آنها .....
۱۶۶	۱-۳-۳- مدارات اولیه .....
۱۶۹	۲-۳-۳- ضربان سازهای دو حفره ای .....
۱۶۹	۳-۳-۳- ضربان سازهای Rate-Adaptive .....
۱۷۱	۴-۳-۳- ضربان سازهای مدرن .....
۱۷۴	۴-۴- شیوه سازی بخش الکترونیک ضربان ساز و تحلیل نتایج .....
۱۷۵	۱-۴-۳- خروجی یک نمونه از مدارات ضربان ساز .....
۱۷۷	۲-۴-۳- تحلیل عملکرد مدار الکترونیکی ضربان ساز منتخب .....
۱۸۲	- خروجی های مدار ارائه شده .....
۱۸۵	- مدل جایگزین اصلاح شده .....
۱۸۸	۳-۴-۳- بحث و نتیجه گیری .....
	فصل چهارم : جمع بندی و امکان سنجی ساخت
۱۹۱	۴-۱- امکان سنجی ساخت .....
	۴-۱-۱- روش‌های ساخت اتصال p-n و تکنیکهای مختلف لایه نشانی رادیوایزوتوب
۱۹۲	و نیمه هادی .....
۱۹۶	۴-۱-۲- نحوه تولید و آماده سازی رادیوایزوتوب ها .....
۱۹۸	- تولید رادیوایزوتوب ^{63}Ni .....
۱۹۹	۴-۲- جمع بندی و نتیجه گیری .....

فهرست شکلها

- فصل اول

شکل (۱-۱) نمایش آناتومیک سیستم عصبی خودمختار و اثر آن بر قلب	۶
شکل (۲-۱) سیکل دپلاریزاسیون-رپلاریزاسیون	۸
شکل (۳-۱) منحنی پتانسیل عمل نشان دهنده تغییرات الکتریکی در یک سلول میوکارد، طی سیکل دپلاریزاسیون-رپلاریزاسیون	۹
شکل (۴-۱) سیگنال ایجاد شده توسط انتشار فعالیت رو به جلو بین یک جفت الکترود خارج سلولی	۱۰
شکل (۵-۱) ساختار سلولهای قلبی	۱۱
شکل (۶-۱) هدایت ایمپالس های قلبی	۱۲
شکل (۷-۱) فعالیت الکتریکی نواحی مختلف قلب	۱۲
شکل (۸-۱) سیستم اشتقاء Einthoven	۱۴
شکل (۹-۱) مراحل ایجاد سیگنال قلبی با انتشار سیگنال از گره دهلیزی تا دسته هیس	۱۴
شکل (۱۰-۱) مرحله بعدی از ایجاد سیگنال قلبی (تشکیل موج R)	۱۵
شکل (۱۱-۱) مرحله بعدی از ایجاد سیگنال قلبی (ایجاد بخش S)	۱۶
شکل (۱۲-۱) مرحله بعدی از ایجاد سیگنال قلبی (تشکیل موج T)	۱۷
شکل (۱۳-۱) الکتروکاردیوگرام طبیعی	۱۸
شکل (۱۴-۱) ECG سطحی و الکتروگرام ثبت شده از دهلیز راست بالا (RA) در ضمن یک ریتم سینوسی که نشان دهنده دپلاریزاسیون در نوک الکترود در دهلیز راست است	۱۹
شکل (۱۵-۱) مقایسه HRA، HBE الکتروگرامهای درون قلبی و ECG	۱۹
شکل (۱۶-۱) نواحی قلبی و اثرات عوامل مختلف بر هر بخش	۲۲
شکل (۱۷-۱) ریتم سینوسی نرمال در سرعت نرمال (۶۰ تا ۱۰۰ بار در دقیقه)	۲۲
شکل (۱۸-۱) برادیکاردی سینوسی قلب در سرعت پایین ناشی از ایمپالس گره سینوسی-دهلیزی (S-A)	۲۳
شکل (۱۹-۱) تاکیکاردی قلب، سرعت ضربان بالا ناشی از ایمپالس گره سینوسی-دهلیزی (S-A)	۲۳
شکل (۲۰-۱) ریتم نامنظم قلب، ناشی از ایمپالس گره سینوسی-دهلیزی (S-A)	۲۳
شکل (۲۱-۱) فلاتر دهلیزی	۲۵

شکل (۲۲-۱) ریتم نامنظم در فیبریلاسیون دهليزی ۲۵
شکل (۲۳-۱) ایمپالس ناشی از گره AV ۲۶
شکل (۲۴-۱) ایمپالس ناشی از تغییر نقاط ضربان ساز در دهليز ۲۶
شکل (۲۵-۱) تک ایمپالس ناشی از بطن راست ۲۷
شکل (۲۶-۱) ایمپالس ناشی از ضربان ساز بطن ۲۷
شکل (۲۷-۱) دپلاریزاسیون بطئی نامنظم ۲۸
شکل (۲۸-۱) دیاگرام نوعی یک ضربان ساز ۳۱
شکل (۲۹-۱) تصویر اولین ضربان ساز و بلوک دیاگرام آن توسط Hyman ۳۳
شکل (۳۰-۱) مدل کلینیکی ضربان ساز مصنوعی توسعه یافته توسط J.A.Hoops ۳۴
شکل (۳۱-۱) جزئیات ضربان ساز ترانزیستوری Zakken ۳۵
شکل (۳۲-۱) مسیر catheter از ورید زیرگلویی خارجی راست به مجرای ورودی بطن راست ۳۶
شکل (۳۳-۱) یکی از اولین نمونه های ضربان ساز کاشته شده در بدن ۳۸
شکل (۳۴-۱) دیاگرامی از بخش های مختلف یک ضربان ساز مصنوعی پیشرفته قلب ۳۹
شکل (۳۵-۱) ایمپالس ناشی از یک ضربان ساز مصنوعی ۴۱
شکل (۳۶-۱) پالس اعمالی به قلب ۴۱
شکل (۳۷-۱) ساده ترین مدار برای تولید سیگнал اعمالی به قلب ۴۲
شکل (۳۸-۱) سیستم کدینگ سه حرفی (ICHD) ۴۴
شکل (۳۹-۱) مشکلات موجود در طراحی ضربان سازها و راه حل آنها ۴۹
شکل (۴۰-۱) مولد پالس ساخت Alcatel-Medtronic ۵۱
شکل (۴۱-۱) ضربان سازی با سوخت ۲,۵ کوری پلوتونیم ۵۱
شکل (۴۲-۱) مولد پالس انگلیسی دهه ۷۰ ..... ۵۲
شکل (۴۳-۱) ساختار اولیه باتری Pu-238 توسط شرکت Numec برای ضربان ساز پزشکی ARCO ۵۳

شکل (۴۴-۱) ساختار یک نمونه بتاسل با چشمeh ^{147}Pm ۵۴
شکل (۴۵-۱) برخورد ذرات بتا به یک اتصال p-n، سبب ایجاد بایاس مستقیم در نیم رسانا می شود ۵۴
شکل (۴۶-۱) مبدل ترموموئنیک و دیاگرام پتانسیل ۵۵

شکل (۴۷-۱) دیاگرام منابع توان ضربان سازهای قلب.....	۵۶
شکل (۴۸-۱) ترموکوپل و دیاگرام پتانسیل.....	۵۵
شکل (۴۹-۱) بلوک دیاگرام سیستم تبدیل ترمولکتریک و ترمومیونیک.....	۵۷
شکل (۵۰-۱) بلوک دیاگرام یک ضربان ساز microprocessor-based، شامل مولفه های بنیادی مورد نیاز برای کامل کردن الگوریتم AV rate-responsive	۵۹
شکل (۵۱-۱) الکترود استروژیدی یک ضربان ساز مدرن و سطح مقطع آن، Medtronic CapSure	۶۰
شکل (۵۲-۱) دو نوع کلی لید ضربان سازهای مدرن؛ تک قطبی و دوقطبی.....	۶۱
شکل (۵۳-۱) منابع تولید انرژی الکتریکی.....	۶۶
شکل (۵۴-۱) ساختار اولیه باتری $Pu-238$ توسط شرکت Numec برای ضربان ساز ARCO ۶۸	
شکل (۵۵-۱) قطعه بتاولتائیک از نوع دیود صفحه ای.....	۷۰
شکل (۵۶-۱) قطعه بتاولتائیک از نوع دیود صفحه ای و ایزوتوپ ^{147}Pm	۷۱
شکل (۵۷-۱) قطعه بتاولتائیک به شکل آرایه ای از دیودهای مخروطی	۷۱
شکل (۵۸-۱) فرایند ساخت دیود سیلیکونی سه بعدی. a) زیر لایه ویفر سیلیکونی، b) میکرو حفره های ایجاد شده با etching الکتروشیمیایی، c) نشاندن اتصال p-n روی تمام سطوح از طریق solid- source diffusion ، d) اتصال اهمی آلومینیم روی هر دو سمت، e) نمایش اتصال p-n به شکل پیوسته در دو حفره مجاور	۷۲
شکل (۵۹-۱) نحوه تبدیل مستقیم بارهای ساطع شده از رادیوایزوتوپ به حرکت مکانیکی ..	۷۳
شکل (۶۰-۱) تابع کار باتری همراه با دیاگرام پتانسیل	۷۷
شکل (۶۱-۱) سلول بتاولتائیک contact potential طراحی شده توسط Shorr	۷۸
شکل (۶۲-۱) سلول بتاولتائیک contact potential طراحی شده توسط Shorr با چشم به بتا..	۷۸
شکل (۶۳-۱) تابع کار و نمایی از باتری با اتصال pn (بتاولتائیک)	۷۹
شکل (۶۴-۱) نمایی از قطعه بتاولتائیک با فرایند تبدیل غیر مستقیم و مستقیم	۸۰
شکل (۶۵-۱) نمونه ای از تبدیل مستقیم انرژی ذرات بتا.....	۸۱
شکل (۶۶-۱) مدلی از عملکرد ترموکوپل	۸۳
شکل (۶۷-۱) چگالی توان در رادیوایزوتوپهای مورد استفاده در RTG ها	۸۴
شکل (۶۸-۱) انرژی واپاشی و نیمه عمر رادیوایزوتوپهای استفاده شده در RTG	۸۴
شکل (۶۹-۱) فضایپمای Cassini	۸۶
شکل (۷۰-۱) نمایی از ساختمان داخلی یک GPHS-RTG	۸۷

شکل (۷۱-۱) ساختار داخلی سیستم های SRG و MMRTG	۸۹
شکل (۷۲-۱) مقطع طولی و جزئیات داخلی مبدل SRG	۸۹
شکل (۷۳-۱) تصویر ساده ای از عملکرد یک ابزار میکروالکترومکانیک	۹۱
شکل (۷۴-۱) نحوه عملکرد یک ابزار میکروالکترومکانیک و المانهای الکتریکی معادل	۹۳
شکل (۷۵-۱) مدل الکترومکانیکی تبدیل انرژی مکانیکی به الکتریکی RPG	۹۴
شکل (۷۶-۱) نمونه عملی دو سیستم میکروالکترومکانیکی MEMS	۹۵

- فصل دوم

شکل (۱-۲) ساختار کریستال خالص و کریستال همراه با ناخالصی های نوع n و p	۱۰۸
شکل (۲-۲) ایجاد میدان الکتریکی در اتصال p-n	۱۰۸
شکل (۳-۲) مدار معادل یک قطعه بتاولتائیک و نمودار مشخصه I-V	۱۱۱
شکل (۴-۲) ساختار یک نمونه باتری هسته ای	۱۱۲
شکل (۵-۲) ساختار یک نمونه باتری بتاولتائیک	۱۱۳
شکل (۶-۲) ساختار یک نمونه باتری هسته ای	۱۱۳
شکل (۷-۲) قطعه بتاولتائیک با نیمه هادی به شکل سیلیکون متخلخل	۱۱۳
شکل (۸-۲) یک نمونه باتری بتاولتائیک همراه با حفاظ	۱۱۴
شکل (۹-۲) نمودار تغییرات طول پخش حاملها با تراکم ناخالصی	۱۱۵
شکل (۱۰-۲) نمودار تغییرات ولتاژ مدار باز با نسبت جریان الکترونی ایجاد شده به جریان نشستی دیود	۱۱۵
شکل (۱۱-۲) نمودار تغییرات چگالی جریان نشستی با تراکم ناخالصی	۱۱۶
شکل (۱۲-۲) نمودار نحوه تغییرات طول پخش حاملها و ولتاژ مدار باز با میزان ناخالصی.	۱۱۶
شکل (۱۳-۲) نحوه تغییرات تولید و جمع آوری الکترون حفره ها با فاصله از ناحیه تنهی ..	۱۱۸
شکل (۱۴-۲) ساختار اولیه قطعه بتاولتائیک صفحه ای	۱۲۰
شکل (۱۵-۲) برد ذرات بتا در انرژی های مختلف	۱۲۱
شکل (۱۶-۲) ساختار صفحه ای قطعه بتاولتائیک، چشمی رادیو اکتیو بین دو اتصال pn	۱۲۱
شکل (۱۷-۲) ساختار قطعه بتاولتائیک GaN، شکل خروجی کد به همراه مش بندی های انجام شده و نمودار کلی معرفی قطعه	۱۲۲
شکل (۱۸-۲) توان قابل دستیابی از قطعه بتاولتائیک GaN به صورت تابعی از ضخامت لایه Ni^{63} و ضخامت لایه نیمه هادی	۱۲۲

شکل (۱۹-۲) ساختار آرایه بتاولتائیک هرمی و استوانه ای به صورت شماتیک و خروجی کد مدل
استوانه ای ۱۲۷

- فصل سوم

شکل (۱-۳) بلوک دیاگرام سیستم ضربان ساز rate adaptive ۱۴۲
شکل (۲-۳) الگوریتم استفاده شده برای ضربان ساز با برنامه ریزی خودکار به منظور بهینه کردن بازه سمت چپ قلب ۱۴۳
شکل (۳-۳) بخش‌های مختلف سیستم ضربان ساز مصنوعی قلب ۱۴۴
شکل (۴-۳) بلوک دیاگرام بیان بخش‌های یک ضربان ساز، بر مبنای استفاده از میکروپروسسور و شامل سنسور فعالیت یا accelerometer ۱۴۵
شکل (۵-۳) بلوک دیاگرام عملیاتی ضربان ساز بر مبنای میکروپروسسور ۱۴۶
شکل (۶-۳) بلوک دیاگرام ضربان ساز rate adaptive ۱۴۷
شکل (۷-۳) الگوریتم AV rate-responsive ۱۴۸
شکل (۸-۳) روتین پیس به منظور محاسبه بازه پیس جدید با توجه به بازه AV ثبت شده و پارامترهای برنامه ۱۵۰
شکل (۹-۳) واحد دریافت سیگنالهای قلبی، Sensing Unit ۱۵۳
شکل (۱۰-۳) تقویت کننده حس کننده بطئی طراحی شده توسط Greatbatch ۱۵۴
شکل (۱۱-۳) تقویت کننده کنترل بهره. سوئیچ های S1 و S2 با یک میکروکنترلر کنترل می شوند ۱۵۴
شکل (۱۲-۳) تبدیل فوریه الکتروگرام درون قلبی بطئی مزمن تک قطبی با S-T elevation ۱۵۵
شکل (۱۳-۳) فیلتر میانگذار biquad ۱۵۶
شکل (۱۴-۳) پاسخ فرکانسی نوعی فیلتر biquad switched-capacitor ارائه شده در شکل (۱۳-۳) ۱۵۶
شکل (۱۵-۳) بلوک دیاگرام عملیاتی یک نمونه ADC به منظور استفاده در ضربان ساز مصنوعی ۱۵۷
شکل (۱۶-۳) مدار خروجی، واحد مولد پالس ۱۵۸
شکل (۱۷-۳) a - دیاگرام استفاده از محدود کننده جریان b-قطعه محدود کننده جریان و مدار معادل آن ۱۵۹
شکل (۱۸-۳) محدود کننده جریان ۱۶۰

شکل (۱۹-۳) بلوک دیاگرام یک ضربان ساز بر مبنای استفاده از میکروپروسسور که شامل مولفه های بنیادی مورد نیاز برای کامل کردن الگوریتم AV rate-adaptive ۱۶۱
شکل (۲۰-۳) نمونه یک شبکه Blanking ۱۶۲
شکل (۲۱-۳) نمونه دیگری از یک شبکه Blanking با چند مد مختلف سنس و پیس ۱۶۳
شکل (۲۲-۳) دیاگرام منطقی ارتباط بین ریتم اختلالات و مدهای پیس درمانی برای انتخاب مد پیس مناسب ۱۶۴
شکل (۲۳-۳) ساده ترین مدار برای تولید سیگنال اعمالی به قلب ۱۶۶
شکل (۲۴-۳) مدار اولین ضربان ساز کاشته شده در بدن ۱۶۶
شکل (۲۵-۳) دیاگرام مدهای سنکرون تریگر شده بطئی و حذف بطئی (a) بیان کننده وضعیت طبیعی پیش قلب، (b) بیان کننده مد پیس تریگر شده بطئی، (c) نشاندهنده مد پیس حذف بطئی ۱۶۷
شکل (۲۶-۳) بلوک دیاگرام اساس عملکرد و مدار الکترونیکی اولین ضربان ساز demand ۱۶۸
شکل (۲۷-۳) فلوچارت نحوه عملکرد ضربانساز VOO ۱۶۸
شکل (۲۸-۳) ضربانساز دو حفره ای demand ۱۶۹
شکل (۲۹-۳) بلوک دیاگرام ضربانساز rate-responsive یا rate-adaptive ۱۷۰
شکل (۳۰-۳) چند پریود از خروجی مدار شکل (۳۲-۳) ۱۷۵
شکل (۳۱-۳) باز شده یک پریود از سیگنال خروجی ۱۷۵
شکل (۳۲-۳) نمونه ای از ضربان سازهای Demand ۱۷۶
شکل (۳۳-۳) بلوک دیاگرام ضربان ساز مورد مطالعه ۱۷۷
کل (۳۴-۳) مدار کامل یک ضربان ساز ۱۷۹
شکل (۳۵-۳) پاسخ فرکانسی فیلتر میانگذر مدار ارائه شده ۱۸۱
شکل (۳۶-۳) نحوه عملکرد ضربانساز در غیاب سیگنال قلبی ۱۸۲
شکل (۳۷-۳) سیگنال خروجی پیسر؛ در این حالت به مدت ۱,۲ ثانیه قلب ضربان نداشته و بعد از آن به علت حضور ضربان نرمال قلبی، مدار عمل پیس را ندارد و قلب خود عمل پیس را ادامه می دهد ۱۸۲
شکل (۳۸-۳) پالس ضربان ساز با نرخ ۸۵ ضربان در دقیقه ۱۸۳
شکل (۳۹-۳) سیگنال نرمال قلبی که از حضور همزمان پالس های پیسر جلوگیری کرده است ۱۸۴
شکل (۴۰-۳) سیگنال قلبی با نرخ ۴۲ ضربان در ثانیه به همراه سیگنال مصنوعی پیسر ۱۸۴
شکل (۴۱-۳) پالس اعمالی از طرف قلب و سیگنال های ایجاد شده در پیسر ۱۸۶

..... شکل (۴۲-۳) استفاده از FF یا میکروکترلر در تعیین نرخ ضربانات.....	۱۸۶
..... شکل (۴۳-۳) مدار جایگزین بهبود یافته.....	۱۸۷

- فصل چهارم

..... شکل (۱-۴) لایه نشانی GaN با استفاده از تکنیک MOCVD	۱۹۴
..... شکل (۲-۴) شماتیکی از روش Sputtering	۱۹۵
..... شکل (۳-۴) مجموعه Ion implantation	۱۹۶

فهرست جداول

- فصل اول

جدول (۱-۱) مقایسه منابع توان مختلف به ازای ۱ میلی گرم آنها ۶۶
جدول (۲-۱) روند پیشرفت ضربانسازهای هسته ای ۶۹
جدول (۳-۱) مشخصات مبدل‌های RPTV با چشم‌های رادیوایزوتوپ مختلف ۷۶
جدول (۴-۱) پارامترهای چند باتری بتاولتائیک تبدیل غیرمستقیم ۸۰
جدول (۵-۱) پارامترهای چند باتری بتاولتائیک تبدیل مستقیم ۸۲
جدول (۶-۱) مشخصات انواع نمونه های RTG ها ۸۵
جدول (۷-۱) ایزوتوبهای مورد استفاده در MEMs ۹۵

- فصل دوم

جدول (۱-۲) منابع رادیوایزوتوپ مبدل بتاولتائیک ۱۰۱
جدول (۲-۲) مشخصات محاسبه شده چند چشم‌بنا ۱۰۲
جدول (۳-۲) انرژی آستانه Radiation Damage چند نیمه هادی رایج ۱۰۴
جدول (۴-۲) مشخصات چند نیمه هادی در مقایسه با GaN ۱۰۴
جدول (۵-۲) ابعاد بهینه قطعه بتاولتائیک صفحه ای ۱۲۳
جدول (۶-۲) نتایج شبیه سازی مدل صفحه ای با تغییر پارامترهای مختلف برای اتصال pn ۱۲۳
جدول (۷-۲) نتایج شبیه سازی قطعه بتاولتائیک با نیمه هادیهای AlGaN و SiC ۱۲۴
جدول (۸-۲) خروجی دو ساختار بتاولتائیک بدون در نظر گرفتن اثر خود جذبی ۱۲۵
جدول (۹-۲) مقایسه اثرات کنار هم چیدن چند سلول بتاولتائیک ۱۲۶
جدول (۱۰-۲) خروجی ارایه بتاولتائیک هرمی برای ابعاد و تعداد سلولهای مختلف، به ازای ۱.13 ..... ۱۲۷
جدول (۱۱-۲) بهینه سازی ابعاد یک سلول از آرایه استوانه ای ۱۲۸
جدول (۱۲-۲) بهینه سازی ابعاد قطعه ۱۳۰
جدول (۱۳-۲) مقایسه نتایج ساختارهای مختلف میکروباتری بتاولتائیک با اکتیویته چشم‌بینیکسان در حدود 100mCi/cm^2 ..... ۱۳۲
جدول (۱۴-۲) مدل عملی و بهینه برای قطعه بتاولتائیک GaN ۱۳۳

- فصل سوم

جدول (۱۵-۲) مقایسه باتری بتاولتائیک صفحه ای و دو نوع باتری لیتیمی ۱۳۴
جدول (۱-۳) اثرات هموداینامیک مد پیس. N/A : ناکارآمد؛ × : تنها در صورت حفظ هدایت AV؛ ×× : تنها در صورت حفظ پاسخ سینوس؛ ××× در صورت بروز برادیکاردی سینوس ۱۶۳
جدول (۲-۳) مشخصات ضربان سازهای rate adaptive مختلف ۱۷۱
جدول (۳-۳) توان مورد نیاز برای سیستم های حسگر کترل از راه دور ۱۸۸